

Əsrlər keçə də ermənilərin insanlığa, bəşəriyyətə qarşı törətdiyi vəhşiliklər unudulmayacaq. Ermənilər və onların havadarları azərbaycanlılara qarşı törədilən qətləmləri silməyə çalışsa da, buna nail ola bilməyəcək. Çünkü erməni vəhşili toplumu azərbaycanlılara, türklərə qarşı eley bir amansız soyqırımları törədib ki, onları yaddaşlardan qismən bele silmək mümkün deyil. Biz bir millət olaraq heç zaman erməni soyqırımlarını yaddan çıxara bilmərik, həm də buna haqqımız yoxdur. Ermənilərin vəhşiliklərini unutmaq və ya onların üstündən keçmək yanlışlıq olardı. Nədən ki, keçmişini unudan bir xalqın gələcəyi yoxdur. İndiki və gələcək nəsillər ermənilərin xalqımıza qarşı törətdiyi cinayətləri, soyqırımları yaddaşlarına həkk etməli və dünya xalqlarına çatdırılmalıdır. Unutqanlıq, etnasiyalıq yeni fəlakətlərin, soyqırımların baş vermesinə gətirib çıxarar. Fakt ondan ibarətdir ki, erməni toplumu bəşəriyyət üçün tehlükə mənəbəyidir. Yalnız ona görə yox ki, bu toplum terrorcudur, həm də ermənilər rengəndə sülhün, təhlükəsizliyin təmin olunmasına olan abnormal varlıqdır. İstəsən de bu toplumu yer üzündən silmək mümkün deyil. Çünkü həyəsizliyi, yaltaqlığı, özlərinin yaşıq qismində göstərməye çalışmalari onların soyunun, kökünün kəsilməsinə imkan vermir. Hazırkı, sivil, demokratik dünya düzəninin yaranması erməni toplumunun əl-qolunu bir qədər də geniş açmasına imkan verib. Bəlkə də, orta əsərlər olsa idi, erməni vəhşili toplumun varlığına son qoymaq olardı. Tarixdə belə faktlar kifayət qədərdir. Yəni işğallar nəticəsində o dövrə mövcud olmuş neçənece millət mövcudluğunu tamamilə itirib. Sadəcə erməni toplumu müxtəlif hiylələr vasitələrdən istifadə etdiyindən bu günümüze qədər gəlib çata bilmışlər. Özlərinə Hindistanın boz düzəngahlarında qurum yaratmağa nail olmayan ermənilər müxtəlif xarici dairelərin hərbi, siyasi dəstəyi ilə Cənubi Qafqazda yerləşdirilənlər. Möhkəmləndikdən sonra isə azərbaycanlılara qarşı qətləmlər həyata keçirdilər, evləri dağdırılar, şəhərləri, kəndləri viran etdilər. Nəticədə son iki yüz il ərzində 2 milyon azərbaycanlı erməni vəhşiliyini qurbanı oldu, İrəvanı özünüküleşdirildilər, Qafanı, Görusu, Dərələyəzi və digər onlara yaşıyış məskənimizi işğal etdilər. Erməni toplumunun Azərbaycan ərazilərinə köçürülməsi prosesi əsasən 18-ci əsrin sonları 19-cu əsrin əvvəllərindən geniş vüset almağa başlamışdır. XX əsrin əvvəllərində isə artıq regionda möhkəmlənib "böyük Ermənistən" xəstə ideyəsini reallaşdırmağa cəhdələr gətərdilər.

Erməni terrorçuları bir gündə Azərbaycan kəndində 200 insanı öldürmüslər

Xəstə ideyəni reallaşdırmaq üçün ermənilər kütəvi şəkildə azərbaycanlıları öldürür, şəhər və kəndləri xarabazarlıqları çevirirdilər. Erməni terrorcu dəstələri İrəvanda, Bakıda, Naxçıvanda, Zəngəzurda, Gəncədə və Cənubi Azərbaycanda daha amansız və qəddar qırğınlara həyata keçirmişlər. Erməni daşnaq quldur dəstələri 1905-ci il noyabrın 28-də Qarabağ bölgəsinin şəhər və kəndlərini yandıraraq, uşaqlara, qadınlara və qocalara qarşı görünməmiş vəhşiliklər törətmışlər. Erməni quldur dəstələri yalnız Şuşa, Cəvənşir və Cabravil qəzalarında 75-ə qədər Azərbaycan kəndini, İrəvan və Zəngəzur quberniyalarında isə 200-dən çox yaşayış məntəqəsini dağlıqlı əhalini vəhşicəsinə qətə yetirmişlər. Bu qətllər isə ermənilər tərəfindən xəbərdarlıq xarakteri daşımışdır. 1905-ci il fevralın 5-də erməni terrorcu dəstələri Bakı qəzası Sabunçu kəndinin sakını Ağarza Babayevi öldürmüslər. Qətl iğtişaş yaratmaq məqsədilə törədilmişdir. Elə həmin gün erməni quldur dəstələri realni və texniki məktəblərin 7-ci sınıf sağırdları Yakov Lebedivi və İvan Volkovu öldürmüslər. Erməni işğalçı C.Libardyanın yazdığını görə üç il ərzində

(1904-1906-cı illər) erməni terrorçuları 105 "siyasi qəti" törətmışlər. Bunların 56-sı ermənilərə qarşı, 32-si siyasi bəhanələrlə həm rüslər, həm də türk məmurlarına və zabitlərinə qarşı, 2-3-ü təsadüfən heç bir səbəb olmadan, qalanları isə bankırlarə və sələmçilərə qarşı olmuşdur. Tarixçilər Libardyanın göstərdiyi rəqəmləri artırıraq yazımışlar: "Bu qısa üç illik dövrə erməni terrorçuları tərəfindən öldürülmüş, erməni mənşəli hər iki adamlı yanaşı bir qeyri-erməni mənşəli şəxsədə öldürülmüşdür.

Məqsəd dəyişməyib: dinc ermənilərin böyük əksəriyyətini qəsdən qorxutmaq, onları terrorçuların fəaliyyətini təsviq etmek məcburiyyətində qoymaq". 1905-ci ilin fevralın 6-da Bakıda Mixaylov xəstəxanasının sənədlərinə görə erməni milyonçuları Balabek Lalayevin, Artyom Babayantsın, İsay Ter Osipovun və başqa maqnatların havadarlığı sayəsində terror qrupu 18 adamı öldürmiş və 33 nəfəri yaralamışdır. Onların 34-ü azərbaycanlı, 6-sı rus, 6-sı erməni, 5-i isə başqa millətin nümayəndəlidir. 1905-ci ilin fevralın 7-də erməni terror teşkilatı Bakıda 100-dək dinc vətəndaşımızı öldürmiş və yaralamışdır. Erməni quldur dəstələri 1905-ci ilin fevralın 9-da Bakı sakınlarını qətl və qarətərə maruz qoymuşdular. Erməni dəstələri kütəvi qırğınlara törətdikdən sonra varlı ermənilərin (Balabek, Lalayev, Artyom Babayants, Akop Muradyan, Karen Saakyants və b.) evlərinə yığışmış, onların pəncərələrindən və damlarından şəhərin küçələrinə atəş açmış, ingilis, fransız istehsalı olan bombalar, qumbaralar atmışlar.

Erməni quldur dəstələri dünyada görünməyən amansız cinayətlər törədiblər

1905-ci ilin qırğınları tarixə "Bakı şəhərində qanlı qətləm" kimi düşmüşdür. "Daşnakstutun" beynəlxalq erməni terror teşkilatının idarə etdiyi quldur dəstələri 1905-ci ilin 20-21 fevralında İrəvan şəhərinin müsəlman sakınlarına qarşı insanlığa yaraşmayan hərəkətlər edərək qırğınlara, vəhşiliklər etmişlər.

çirkin əməllerindən el çekməyərək 1905-ci ilin avqustun sonlarına yaxın Bakı əhalisinə qarşı dəhşətli qırğınlara törətdilər. 1905-ci ilin avqustun 8-də 300-dən çox erməni daşnakı Şuşa qəzasının Vənd kəndinin karvan dəstələrinə hücum etdilər. Çoxlu tacir öldürüldü, əmlakçıları talan edildi. Kəndin sakını Abbas bəyin oğunu, qardaşını və bir neçə nöker-naibini qətlə yetirdilər. Onların törətdikləri qanlı qırğınlarının məqsədi və yerli əhalini Şuşanı və Qarabağın dağlıq hissəsinin digər ərazilərini tərk etməyə məcbur etmək idi. Ermənilərin piyada və süvari dəstələri 1905-ci ilin oktyabrın 3-də Azərbaycanın Sırıxavənd məsələnə kəndinə hücum təşkil etdilər.

Sarkisyan, Koçaryan, Ohanyan, Zori Balayan kimi qatillər vəhşili əcdadlarının amansız cinayətlərini Azərbaycanın torpaqarını işğal edərkən həyata keçiriblər

Erməni terrorcu dəstələri 1905-ci il noyabrın 21-də Tiflis əhalisine qanlı və amansız divan tutaraq onları vəhşicəsinə qətl yetirmişlər. Qırğında çoxlu sayıda azərbaycanlı da işgəncələrə öldürmişlər. 1906-ci ilin yanvarın 1-dən erməni daşnak dəstələri azərbaycanlı kəndi Papravəndə hücum keçdilər. Kənd işğal olundu, insanları qılıncla yarıldır, hələ dünənya gelməmiş körpələrin başlarını vurdular. Qırğına erməni quldur, qulağı kəsik Andranik Ozanyan başçılıq edirdi. Hələ əsrin əvvəllərində Rusiyanın Ərzurumda konsula general Q.Mayevski onun haqqında yazmışdı: "1901-ci il qışın əvvəllərində Andranik adlı birisinin erməni quldur dəstəsi Muş həndəvərində peydə olmuşdur". 1906-ci il iyulun 12-də erməni quldur dəstələri yaxınlığında erməni kəndlərindən 10 min nəfərə yaxın dəstə ilə Şuşa üzərinə hücum keçdilər. Ərazilədə döyüşlər beş gün davam etdi. Bütün evlər bombalar yağırdı. Südəmər körpələri beşikle birləşdə yandırı, anaların başını daşa çırpırdılar. 1905-1906-ci illərdə erməni bandaları Qarabağın yüzlərle kəndini yerlə-yeşən etmişdilər. Bu dəstələr 1906-ci il iyulun 29-da azərbaycanlıların Karxana kəndinə hücum etdilər. Silahsız kəndlər ermənilərə müqavimət göstərə bilmədilər. Kəndin bütün kişiləri erməni vandalları tərəfindən öldürdü. Qaçış təpəliklər arxasında gizlənmiş 30 qadın və uşağı yeriini ermənilər dərhal müəyyən etmişlər. Bu na səbəb gənc ana Pakizənin uşağına ağlalması olmuşdur. Hətta tarix bu körpə qızın adını da saxlamışdır-Firuzə. Uşaq qatilləri, qadın, qoca cəlladları olan ermənilərdə rəhm deyilən anlayışın olmadığını göstərir. Erməni terrorcu dəstəsinin Sarkisyan, Koçaryan, Ohanyan, Zori Balayan kimi qatillərdir ki, 21-ci əsrə öz vəhşili əcdadlarının amansız cinayətlərini Xocalıda, Kəlbəcərdə, Qınbadlıda, Zəngilanda, Laçında və digər Azərbaycanın torpaqarını işğal edərkən həyata keçiriblər. Ona görə də, erməni toplumu qaldıqca bəşəriyyət sakitlik tapmayaq. Hər zaman bu vəhşili toplum neinki Azərbaycan ərazilərində, ümumiyyətlə istenilən dövlətdə terror aktları törədib, yüzlərlə, hətta minlərlə insanın həyatına son qoya bilərlər. Ona görə də, təkə azərbaycanlılar deyil, eyni zamanda digər xalqlar da erməni vəhşilərindən qorunmaq üçün daim aylıq-sayıq olmalıdır.

İLHAM ƏLİYEV